

Nr 277

Av herr Larsson, Thorsten, m. fl., angående studiehjälpen.

(Lika lydande med motion nr 341 i Andra kammaren)

I studiehjälpsreglementet och studiemedelsförordningen stadgas om studiesocialt stöd i vårt land. Det riksdagsbeslut som reglementet och förordningen grundas på fattades 1964. För många studerande medförde det nämnda beslutet väsentliga förbättringar av de materiella villkoren.

Stödet till studerande vid universitet, högskolor och andra postgymnasiala läroanstalter regleras genom studiemedelsförordningen. Där stadgas bland annat, att varje studerande med vissa inskränkningar skall åtnjuta studiemedel, som belöper sig på ett belopp motsvarande 1,4 ATP-basbelopp per år. Till detta kommer i förekommande fall barntillägg.

Basbeloppet vid början av vårterminen 1968 uppgår till 5 700 kronor. Studiemedlens storlek skall därför utgöra 7 980 kronor per år. Av detta utgör 1 750 kronor studiebidrag, medan den återstående delen är återbetalningsskyldig. Anknytningen till ATP-basbeloppet innebär, att studiemedlen är värdebeständiga, något som vi för vår del anser vara synnerligen betydelsefullt. Däremot är studiebidraget på 1 750 kronor om året fast. Detta innebär att den del av studiemedlen som den studerande har att återbetala ökar om penningvärdet minskar. Den kraftiga försämring av pengars värde som nu äger rum i vårt land leder till en betydande ökning av de studerandes skuldsättning. Enligt vår uppfattning är det otillfredsställande att de studerandes situation på detta sätt skall försämrans genom inflation.

Vi anser därför att också studiebidragsdelen skall vara värdebeständig. Studiebidraget inom studiemedelsförordningen bör utgöras av en summa som motsvaras av 0,5 ATP-basbelopp per år.

Det studiesociala stödet till elever vid gymnasier, fackskolor, yrkesskolor, folkhögskolor och liknande regleras i studiehjälpsreglementet. Även de däri stadgade förmånerna bör enligt vår mening göras värdebeständiga. I samband med den utredning som vi förordar bör också övervägas om det kan anses nödvändigt med justering av beloppen med hänsyn till den penningvärdeförsämring som ägt rum sedan riksdagen fastställde desamma 1964.

För studerande som påbörjat studierna efter 21 års ålder stadgar studiehjälpsreglementet ett s. k. förhöjt studiebidrag uppgående till 175 kronor per månad under nio månader, dvs. 1 575 kronor per år. Då dessa äldre studerande i ekonomiskt avseende bör jämföras med universitets- och högskolestuderande, bör enligt vår mening en höjning av studiebidraget för

dessa sistnämnda till en summa som motsvarar 0,5 ATP-basbelopp förändrade ändringar av det förhöjda studiebidraget i motsvarande grad.

Enligt studiehjälpsreglementet utgår studiebidrag jämte tillägg och studielån till studerande som börjat sina studier vid läroanstalten eller utbildningslinjen före det år under vilket han fyller tjuugoett år. Till annan studerande utgår studiehjälp i form av förhöjt studiebidrag och studielån. Även om den studerande fyller tjuugoett år under den tid han studerar får han sålunda nöja sig med studiebidrag jämte tillägg och studielån till dess att han lämnar läroanstalten eller utbildningslinjen. Denna ordning är enligt vår mening inte tillfredsställande. Studiehjälpsreglementet bör ändras så, att rätt till förhöjt studiebidrag skall gälla från den tidpunkt då den studerande fyller 21 år.

Frågan om studiestöd för vuxna är ännu inte löst. Riksdagens beslut föregående år om vuxenutbildning gällde, såvitt den lokala utbildningen angick, utbildning på deltid. Detta ger anledning till speciella bedömningar, då det gäller det statliga studiestödet. Möjlighet till heltidsstudier även vid den lokala utbildningen torde dock finnas. Den som på detta sätt studerar omfattas emellertid inte av studiehjälpsreglementet. Tidigare åtnjöt motsvarande kategori studerande vuxenutbildningsbidrag. Enligt vår mening bör den här avsedda studerandegruppen åtnjuta studiestöd enligt studiehjälpsreglementet.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta

- I. att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag dels beträffande frågan om höjning av studiebidraget inom studiemedelsförordningen till 0,5 ATP-basbelopp per år och i anslutning därtill en motsvarande höjning av det s. k. förhöjda studiebidraget inom studiehjälpsreglementet, dels beträffande frågan om värdebeständighet för alla förmåner inom studiehjälpsreglementet;
- II. för sin del att studiehjälpsreglementet ändras så, att förhöjt studiebidrag inträder från den tidpunkt då vederbörande studerande fyller 21 år, även om han påbörjat ifrågasvarande utbildning före denna tidpunkt; samt
- III. för sin del att elev vid lokal vuxenutbildning som bedriver heltidsstudier skall omfattas av studiehjälpsreglementets bestämmelser.

Stockholm den 24 januari 1968

Thorsten Larsson (cp)

Elvy Olsson (cp)

Ernst W. Olsson (cp)

Ivan Svanström (cp)

Johan A. Olsson (cp)